

I dag

VESALASAMFEL- AGIÐ HVØRVUR

Tað er reyndur lutur, at eingin flokkur í Føroyum av álvara hevur verið fúsur til at tikið sær av teimum treingjandi, annaðhvørt tað hevur verið av elli, sjúku, avlanni ella øðrum orsokum.

Tað eydnaðist JAVNAÐARFLOKKI-NUM at fáa í lag senju við samgongu-flokkarnar um at broyta alla okkara sosiallóggevú.

Eitt úrslit av hesum er: folkapensjónin og avlasmistryggingin; næsti táttur verður frændur í hesi tingsetuni; ein jupensjón, stuðul til einsamallar kvinnur, barnastyrkir o. a.

Mótmælisflokkarnir vildu einans ganga við til »at bota um verstu brekini í sosiallóggevuni.«

Tó er alt ikki vunnid enn. Arbeidsloysisins forðannilsi niður mangt heim í Føroyum í dag. Í flestu kapitalistisku samfelagunum tekur arbeidloysi seg upp av og og á, og tekur nærum alt av fótum; men arbeidsmáðurin ella fiskimáðurin veit sær onga trygd.

Hagar til vit hava vunnid arbeiði til allar hendur og fyrri at standa ímóti óhappum og ringum áringum, er tað neyðugt at skapa trygd og vernd móti arbeidloysi. Eisini henda táttin av sosiallóggevuni mugu vit loysa hetta stigið til sosialistiska vælferðarsamfelagið.

TAÐ ER VERUNLEIKI

AT eftir er bert at vinna ein meirarluta á tingi fyrri bergholunum í Suduroy, ið nú er liðugt projekterað, meðan fyrstu peningagjattannar eru gjørdar og jarðfrøðislugu kanningarnar settar í verk í samband við bergholið í Norðoyum.

FLOTTARFÓLKINI

Síðan 1915 hava 150 milj. fólk verið noyðd at flutt frá teirra heimlandi av politiskum, trúðarlugu ella fólkarettarlugu orsokum.

Bert síðan 1945 er talið av flottarfólki nort við 40 milj. 12—14 milj. líva í lotuni sum flottarfólk, harav 2.350.000 dagliga treingja til hjálpi.

Tá Pakistan og India gjørdust tvey ríki, flýddu 9 milj. úr Indiu til Pakistan.

Síðan heimsbardagan eru 2 milj. Eysturýskarar flýddir til Vesturýskland.

Koreakrigið endaði við, at 5 milj. vóru rýmd frá teirra heimbylum.

Aftaná stovnssetingina av ríkinum Ísrael eru 1 milj. arabarar flýddir hadani í Tunis og Marokko líva 200.000 flottafolk úr Algier — harav 85 pst. kvinnur og børn.

Av teimum 3 milj. íbúgvunum í Hongkong eru 1 milj. kinesisk flottarfólk, og nú seinast eru 15—20.000 tibetanarar flýddir til Indiu.

SOSIALURIN Viðmerkingar

Løgmaður hevur sagt, at hann vil verða fyrsti maður til stríð ímóti foroykskari hertenastu. Hetta er eisini stóða JAVNAÐARFLOKKINS.

Nú mótmælisflokkarnir standa púra úrlættnir av als einki hava at vísa á ella seta upp ímóti miðvísar uppbyggingarpolitikki samgonguflokkanna, royna teir av og á at tola fólk við ymiskari einkisigandi skrivning. Eitt, teir av og á triva í, er hervernd og hertenasta —

og so lást teir mótmæla slíkum til-tokum av grímd.

Men so eru hesir flokkar kortini teir einasta, ið mæla til og vilja hava Føroyingar at gera hertenastu.

Folkaflokksins stóða er henda — orð rætt eftir Dagblaðnum:

»Ikki at fara beinleiðis í stríðið, men fólkið vælvið og hjálpið, sjálvboðin og utan íva fyrri teim sameindu fjóðum.«

Tjóðveldisins stóða til beinleiðis for oyska hertenastu finna vit í »14. sept. 12. oktbr. 1950:

»Norðanlond royna at leita sær saman til trygdar og verndar. Uppi hesa samvinnu VILJA vit sleppa okkum. — Vit sleppa tað eisini, tað er einki at ívast i.e.

PRISVIÐBÓTIN.

Tað ljóðaði heldur logið, tá ein frétti at Hákon Djurhuus, meðan tingið viðgjörði jarðlóggevuna, snøggliga bað um loyvi at seta fram eitt uppskott um prisviðbót til útróðarmenn — uppskott við somu tølum sum í einum uppskoti, ið landsstýrið hevði gjørt, men ikki lagt á ting.

Meðan Hákon sat í landsstýrinum royndu útróðarmenn í Klakksvík at fáa prisviðbót, ið teir sambært lóg hildu seg hava rætt til, men Hákon segði korta nei.

Manningin á einum av Klakksvíkar bátunum legði tí sak móti landsstýrinum, har Hákon og hansara menn høvdu reinan meiraltu.

Teir vunu sakarmálið!

Tá sami maður, sum áður hevur gingið útróðramonnum í móti, nú so ovurgrammur leggur uppskott á ting um prisviðbót, kennist hetta meira sum politiskt fidusmakari heldur enn sonn vælvið útróðramonnum.

Útróðramaður.

Aftaná valið fyrst í november mánaði 1950 og stutt áðrenn folkaflokksmenn fyrst í desember sama ár góvu seg undir sambandið og valdu sambandsmannin Kr. Djurhuus til lógmann, skrivaði Dagblaðið hesi megnarorð:

»Men sambandið má haldast burtur.

eingin veit enn, hvussu feingi hetta ting kemur at sita, 4 ár ella minni, men sunn fyriliggur má alt vera víst, at fyrri at so nógv ræði kemur heim til landið sum gjørligt, og at sambandið verður TROÐKAÐ BURTUR úr øllum ábyrgdarstovnum, har tað er gjørligt at gera tað.«

veitst tú

AT meðalhitið í Føroyum er 6,5 stig, meðalhitið um summarið 11, um várið slok 6, um veturin slok 4 og um heystið 7,5 stig.

Mesti kuldi: 13,6 kuldastig, mesti hitið umleið 30 stig.

AT buksupressið hevur 100 ár baki. Tað var í 1860, at táverandi prinsur av Wales — seinri Edward VII — av tilvild fór í buksur við pressi á. Seinri visti hann seg ikki uttan í nýpressaðum buksum. Skjøtt tók allur heimurin eftir honum.

AT japanskur professari hevur kannað og prógvað, at 83 pst. av teimum breyðflisunum, vit missa, havna á gólvunum við smorinum niðureftir.

AT tað í heiminum eru tvífalt fleiri reyðhærðar kvinnur enn reyðhærðir menn.

AT sólin gevur 570.000 ferðir meira ljós frá sær enn máni.

AT undir náttarsvovninum venda fólk sær vanliga hvørt 11. minutt.

adrir SIGA:

MANNALÍVIÐ ER HEILAGT

Pálmásunnudag í fjór hildu tjóðveldis menn ósingar og rumbulfund í Havn. Aftaná varð morðroynd framd móti landsins lógmanni.

12. mars í ár skrivur 14. sept.

»Góð og fyringardarlig hevur tann áskoðan foyringa verið, at munnalívið er heilagt, og at menniskjum er ikki loyvt at nema tað.«

Nevnda hending er farin fram — fyrri at brúka orð blaðsins:

» síðan humanisman (!!!) rættfella fekk fastatøkur á folki.«

APRIL. 1. april komandi friggjadag 10 Pálmásunnudagur, dim-bildavikan. — 14. Skirhosdagur, summarmáli. — 16. Margretha, trúnarsingi, verður 19 ár. — 17. Páskirnar. — 25. FLAGGDAGURIN, Mark-usarmessa, gytusol.

2700 LERARASTOVUR eru ósett í Danmark, so stórt er læraratrotið. Kensiðumálaráðið vil nú hava timatalið í skúlnum skert úr 36 niður 26 timar um vikuna. Ein hin fyrsti at mótmæla hesi ætlan var Wilh. Dupont, borgarstjóri í Skanderborg, framsøgumaður javnaðarflokksins í føroyskum málum á Fólkatingi og formaður í samgonguni av donskum skúlanevndum.

JAVNAÐARMENN Á STJÓRNAR-PALLINUM:

Noreg reip javnaðarstjórn. Svøríki: javnaðarstjórn í minniluta. Danmark: javnaðarstjórn saman við radikalu og rættisforbundnum. Ísland: Sjálvstæðis-stjórn við javnaðarluttoku. Føroyar: javnaðarstjórn við sambands- og sjálvstýrsluttoku.

BILPRISIR. Í Keypmannahavn var nýliga stór bilsóla. Her eru nokur dømi um prisirnar Eldri vagnar: Willys 1934: 150 kr. Hillman 1937: 200 kr. Morris 1939: 225 kr. Ford 1931: 300 kr. Nýggi ari vagnar: Mercedes: 2450 kr. Taunus 1954: 5300 kr.

RÆÐHARRAVITJANIR Hesir donsku ræðharrar hava sagt frá, at teir ætla at vílja Føroyar í summar: JULIUS BOM-HOLT sosialmálaráðharri, BOOIL KUCH, kirkjumálaráðharri, HANS HÆKKERUP, lógumálaráðharri, ið to moguliga verður figgjarmálaráðharri aftaná Kampmann. VIGGO KAMPMANN, forsætisráðharri, ívást í at koma til Føroyar við konu og børnum í summarfrítíðini.

EFFIR EINUM DEGI. Her eru nokur dømi um, hvat hendir í Danmark eftir einum degi (alt meðaltol):

1. Tað verða fodd 205 børn, harav 14 leysing-børn, 107 dreingir og 98 gentur. Hørvurj barni torvar 20 blæur — seldar verða tí 4.000 blæur um dagin.

2. 111 danskarar doyggja.

3) 96 hjón verða vígd, harav 32 borgarlíga.

4) 6 separatióinir fara fram.

5) 17 hjón fáa skilsmissu.

6) 3,4 milj. telefonsamrøður verða tosaðar. Um hvor samrøða er 5 min., verður tosað 283.000 timar — umleið 32 ár.

7) Avgreidd verða 1,5 milj. brøv og 12.000 telegrammir.

8) Sválpinnafabrikarnar gera 1 milj. sváulpósir ella 50 milj. pinnar.

9) Tað verða gjørdar 12 milj. sigarettir, 65.000 sigarir og 1,8 milj. seruttir. Leggia vit sigarettirnar enda í enda rokka tær 960 km.

10) 140.000 fólk ganga í biograf. Dagliga verður brúkt 190 tons av avisappiri og 170 tons av øðrum prenti- og skrivipappiri.

11) Drukkið verður 2,5 milj. bajaran og 14,3 milj. koppar av kaffi. (framhald í næsta blaði)

5 spurningar:

1) Hvat heiti høvdu gomlu Egypta-kongarnir?

2) Hvussu eitur longsta á í Fraklandi?

3) Hvat er heimsins mest iðkaða ítrótt?

4) Hvat reiðari er Noregs stórsta?

5) Hvar verður olympiadan í ár? (Svar aðrastaðni).

Íslendingur hevur sagt: »Ísland er ein steinur, umgyrdur av havi og fiski. Taka teir fiskin frá okkum, hava vit einki uttan grót at líva av, og tað kann ikki etast.«

EITT LOGIÐ FOLKASLAG. Hin kendi Norðamaðurin Elvind Berggrav einaferð um blaðmenn —journalistar — og segði m. a.:

Journalistar — det er dem som serverer grovhet, om de vil, til oss andre, uten at vi kann fa sagt dem et eneste sannhets ord igen, hvis de ikke selv vil.

Journalister — det er dem som kann spørre alle oss andre om hva de vil, og vi er nødt til at svare, — ellers fortæller de det bare i avisen — men som vi ikke kan spørre om andet, end det de selv liker å blive spurt om.

Journalister — det er festarrangører og renovatører i ett, de barberer oss når vi trenger til det, men friserer oss til gengæld på jubileumsdagene.

Kort sagt — journalister har alle våre egne slette egenskaper og alle de gode som vi ønsker selv å ha, derfor raser vi når de bruker de slette og blir misundelige når de bruker de gode, men vi takker dem aldrig.

Svar uppá 5 spurn.: 1. Farao, 2. Loire, 3. fótbóltur, 4. Wilh. Wilhelm- sen, 5. í Rom.

Ein hjón í Japan, hann 30 og hon 28 ára gomul, hava nýliga fingið ein son. Hann hevur als ONGAN HEILA Hjúni komu bæði undir radioak-tiva stráling tá atombumban varð tveitt yvir Nagasaki.

Kvinnur binda fyrri at hava nakað at hugsa um, meðan tær tosa.